

Kulttuuripalvelut

Tilannekuva

Porin kaupungin ylläpitämät kulttuuripalvelut koostuvat kolmesta toimintakokonaisuudesta, kirjastopalveluista, museopalveluista sekä taide- ja musiikkipalveluista.

Kirjastopalvelut on lakisääteistä toimintaa. Porissa kirjastopalveluita on saatavilla pääkirjaston lisäksi 10 lähikirjastossa sekä jalkautuvissa kirjastopalveluissa (kirjastoauto, kotipalvelu ja siirtokokoelmat). Saavutettavuutta ja käyttöä lisäävien ratkaisujen kuten verkko palvelujen ja omatoimijärjestelmien (Reposaari, Lavia, Noormarkku, Vähärauma, Pohjois-Pori) lisäämiseen ja kehittämiseen on panostettu viime vuosien aikana merkittävästi.

Kirjaston ydintehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta käyttäjäkoulutuksen, digiopastuksen, tapahtumatuotannon ja lukemisen edistämisen keinoin.

Museopalvelut aloittivat uutena toimijana vuoden 2021 alusta, jolloin **Porin taidemuseo** ja **Satakunnan Museo** yhdistyivät hallinnollisesti uudeksi kokonaisuudekseen.

Museopalveluissa taidemuseotoiminnan tehtäväkenttää edustava Porin taidemuseo on nykytaiteen museo, joka esittelee kotimaisen ja kansainvälisen taiteen uusia virtauksia ja jonka kokoelmat ja arkistot painottuvat modernismiin ja uudempaan taiteeseen. Porin taidemuseolla on vaihtuvia näyttelyitä varten käytössä galleriatila Poriginal galleria. Porin taidemuseo hoitaa opetus- ja kulttuuriministeriön määrittämänä alueellista taidemuseotehtävää Satakunnassa. Museon tehtävänä on toimia taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta. Taidemuseon vastuulla on myös Porin kaupungin taidekokoelman ylläpitäminen sekä julkisen taiteen asiantuntijana toimiminen. Heinäkuussa 2021 tapahtuneen tulipalon ja sitä seuranneen peruskorjauksen jäljiltä taidemuseo avautuu yleisölle vuosien tauon jälkeen tammikuussa 2025.

Kulttuuri- ja luonnonperinnön tehtäväkenttää edustava Satakunnan Museo muodostuu neljästä museokohteesta. Satakunnan Museo on kulttuurihistoriallinen museo, jonka näyttelyt esittelevät Porin ja Satakunnan historiaa. Luontotalo Arkki on Satakunnan luontoa esittelevä museo, jossa erityisesti Selkämeren ja Kokemäenjoen luonnonympäristöt ovat esillä. Rosenlew-museo on teollisuusmuseo, joka esittelee tarinoita työstä, muuttuvasta ympäristöstä, yrittäjyydestä ja teknologian kehityksestä. Rakennuskulttuuritalo Toivo on Satakunnan Museon korjausrakentamiskeskus, joka neuvoo vanhojen rakennusten kunnostuksessa, Korsmanin talo samassa pihapiirissä on vuoden 1951 asuun kunnostettu porilaiskoti yleisö- ja opetuskäyttöön. Satakunnan Museon toiminnan tarkoituksena on Porin ja Satakunnan kulttuuriperinnön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöjen kartoittaminen, tutkiminen ja esitleminen elämyksiä ja tietoa jakamalla, hallittu irtaimen kulttuuriperinnön ja luonnonympäristöjen kerääminen, tallentaminen ja hoitaminen sekä kulttuuriympäristön suojeleminen ja hoito. Opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemänä alueellisena vastuumuseona Satakunnan Museo huolehtii siitä, että satakuntalainen kulttuuriperintö säilyy tuleville sukupolville. Alueellisena vastuumuseotehtävänä on kulttuuriympäristöjen suojeleminen ja hoito sekä museotoiminnan edistäminen ja ohjaus koko maakunnan alueella. Lisäksi tehtäviin kuuluu kulttuuriympäristön asiantuntija- ja viranomaistehtävistä vastaaminen Satakunnan maakunnassa.

Taide- ja musiikkipalveluissa musiikki- ja orkesteritoimintaa edustaa **Pori Sinfonietta**, jonka toiminnan perustana on oma konserttitoiminta. Kaupunginorkesterin kotisalina toimii Promenadikeskuksen Sali. Konsertteja tarjotaan live-konsertteina konserttisalissa, verkossa striimattuina sekä jalkautumisesiintymisinä mm. hoitolaitoksissa ja kauppakeskuksissa. Pori Sinfoniettan ohjelmistoon kuuluvat sinfonia-, kamari- ja kirkkokonsertit sekä viihde- ja lastenkonsertit. Myös erilaiset yhteistyöproduktiot, tilausesiintymiset ja musiikkikasvatus kuuluvat toimintaan. Pori Sinfonietta toimii monipuolisesti kotikaupungissaan ja tekee vierailukonsertteja ympäröivälle alueelle sekä eri puolille Suomea. Kaupunginorkesterin yleisötyön muotoja ovat mm. avoimet kenraaliharjoitukset, säännöllinen yhteistyö koulujen kanssa, koululaiskonsertit tai kouluvierailut, jalkautumiskonsertit sekä kausien alussa järjestettävät maksuttomat koko perheen tapahtumat yhteistyökumppaneiden (mm. Palmgren-konservatorio) kanssa. Vuoden 2022 alussa voimaan astuneen lain

esittävien taiteiden edistämisestä (1082/2020) myötä Pori Sinfonietalle myönnettiin korotettua valtionosuutta alueelliseen orkesteritoimintaan. Tämä vahvistaa entisestään Pori Sinfonietan roolia koko Satakunnan alueen ainoana ammattisinfoniaorkesterina. Toukokuussa 2024 solmittu tallennesopimus puolestaan mahdollistaa orkesterin esiintymisten ja musiikin hyödyntämisen yhä laajemmin erityylisten digitaalisten palveluiden avulla.

Taide- ja musiikkipalveluissa lasten ja nuorten taide- ja kulttuuritoimintaa edustaa **Lastenkulttuurikeskus Kruunupää**. Kruunupää tukee lasten ja nuorten kulttuurisia oikeuksia, tuottaa ja välittää kulttuuripääomaa sekä parantaa monipuolisten ja laadukkaiden kulttuuripalveluiden saavutettavuutta. Sen toiminta rakentuu lasten ja nuorten ääntä ja tarpeita kuunnellen. Lastenkulttuurikeskus tarjoaa työpajoja ja tapahtumia lapsille, nuorille ja perheille sekä tuottaa työpajoja yhteistyössä päiväkodeille ja kouluille. Lastenkulttuurikeskus järjestää koulutusta, seminaareja ja näyttelyitä. Vauvojen värikylpy on kansainvälistäkin tunnustusta saanut vauvaperheille suunnattu kuvataiteellinen työpaja. Viime vuosina on kehitetty myös Kultane-toimintamallia, kulttuuri- ja taidepainotteista neuvolaa yhdessä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Lastenkulttuurikeskus vastaa myös senioreiden kulttuuritoiminnan ja vuosikymmeniä jatkuneen Kinokellari-elokuvatoiminnan toteuttamisesta.

Kulttuuripalvelujen järjestämiseen liittyvät riskit:

- museoiden ja esittävien taiteiden (orkesteri) valtionosuuksien pienentyminen osana valtion säästötoimenpiteitä. Palveluiden järjestämis- ja toteuttamisvelvoitteisiin ei ole tulossa muutoksia, mutta toiminta pitää toteuttaa pienemmillä määrärahoilla.
- toimitilakysymykset – kirjastorakennus: saadaanko kirjastorakennuksen hankesuunnittelu vietyä toteutukseen suunnitelmien mukaisesti ja kestääkö rakennus nykyisenlaista käyttöä peruskorjauksen käynnistymiseen (2027/2028) saakka?
- toimitilakysymykset – kokoelmakeskus: yli kaksikymmentä vuotta suunnitteilla ollut museoiden yhteinen kokoelmakeskus on jälleen käymistilassa. Taidemuseon peruskorjaus toteutettiin siinä uskossa, että peruskorjauksen valmistuttua olisi käytössä kokoelmavarasto – korjatussa taidemuseossa ei taidevarastotilaa. Museoiden kokoelmat ovat varastoituna ulkopuolisilta vuokratuissa tiloissa (5kpl) eri puolilla kaupunkia. Taidemuseon vuokravarastojen olosuhteet kelvolliset, Satakunnan Museon vuokravarastojen (varsinkin Konepajanrannan) olosuhteet niin heikot, että esineiden kunto kärsii ratkaisevasti.
- henkilöstön saatavuus – valtaosa, karkeasti n. 90 %, kulttuuriyksikön tehtävistä edellyttää vähintään alempaa kk-tutkintoa. Palkkataso on toisien toimialojen vastaaviin tehtäviin nähden selkeästi heikompi. Mitä vaativampi tehtävä kyseessä, sitä vähemmän potentiaalisia hakijoita.

Toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Asukasmäärään vaikuttaminen		
TEKO	Kehitämme Poria ympärivuotisena tapahtuma- ja kulttuurikaupunkina		
TOIMENPIDE	Panostamme kaupunkilaisten arkeen vaikuttavaan kokeiluluontoiseen toimintaan		
MITTARI	Kulttuuriyksikön palvelukokonaisuuden omien ja organisaation ulkopuolisten toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettavien kehittämishankkeiden ja tapahtumien määrä	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Hankkeet 15 + tapahtumat 2000	Hankkeet 15 + tapahtumat 2000

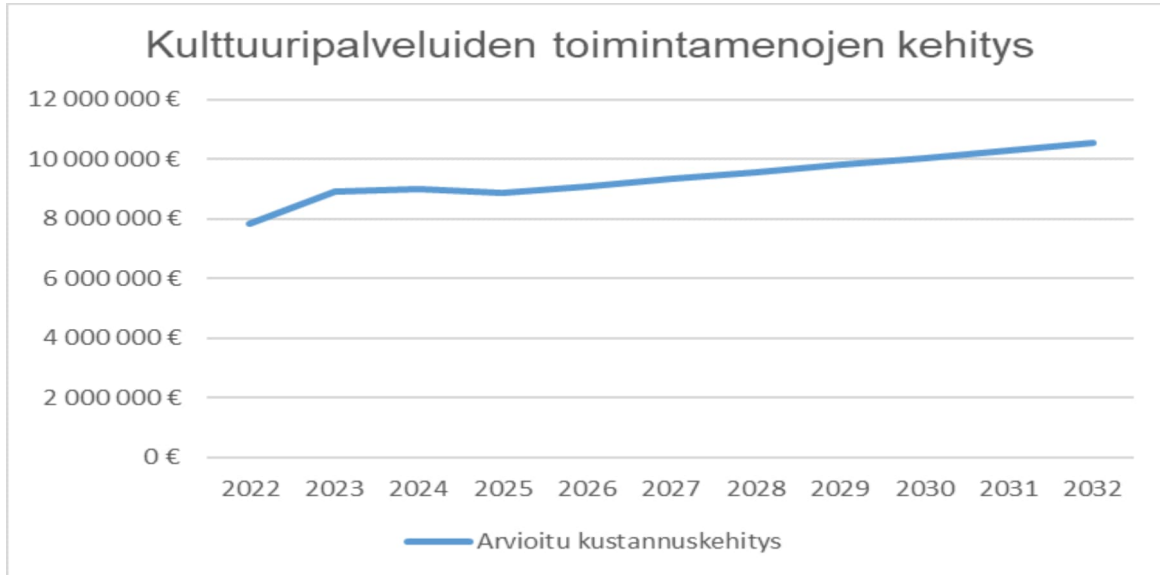
Tapahtumiksi tässä yhteydessä lasketaan isompien kokonaisuuksien (esim. Taiteiden Yö, Itsenäisyyspäivän vastaanotto, TylyPori) lisäksi kaikki itse ja yhteistyössä järjestetyt läsnä- ja verkkotapahtumat kuten työpajat, näyttelyopastukset, lukupiirit, kerhot, luennot ym.

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Toimivat palvelut yhdessä Satakunnan hyvinvointialueen kanssa		
TEKO	Asiakaslähtöiset ja saumattomat palvelut hallintorajat ylittäen		
TOIMENPIDE	Hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan kehittäminen		
MITTARI	Kaupungin tarjoama maksuton kulttuuritoiminta sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden asukkaille, toteutettujen tilaisuuksien lukumäärä	Lähtötaso	Tavoitetaso
		100	100

Käytettävissä olevien resurssien pienentyessä pyrimme ylläpitämään saavutetun lukumäärällisen tason ja kehittämään erityisesti vaikuttavuutta, saavutettavuutta ja osallisuutta

Taloudelliset tavoitteet

1. Taloudellinen tavoite: Kulttuurin käyttökustannukset nousevat enintään Tilastokeskuksen Julkisten palvelujen (kulttuuritoimi) hintaindeksin verran.



Kulttuuriyksikön tuottamat palvelut ovat yhtä laajoja ja kustannuksiltaan samansuuruisia riippumatta siitä, paljonko palveluilla on käyttäjiä. Henkilöstö- ym. kulut ovat kiinteällä tasolla riippumatta yleisölle avoinna olevien toimintojen (esimerkiksi museoiden näyttelyt tai kirjastotilat) aukioloajoista. Tämän johdosta kulttuuriyksikön palveluista ei toimintojen asteittaisella supistamisella tai tehostamisella ole saatavissa säästöjä. Kulttuuriyksikölle on hankala asettaa suoria taloudellisia tavoitteita, Kävijämäärien kasvattamisella on vaikutusta talouteen lisääntyvien pääsymaksutulojen myötä (pl. Kirjastot). Pääsymaksutulot ovat varsin marginaalinen osa yksiköiden käyttötaloutta, kuitenkin kaupungin taloudellisen tilanteen johdosta maksuja ja taksoja tullaan korottamaan. Kulttuuripalvelujen pääsy- ja palvelumaksujen korotukset sisältyvät talousarvioon. Maksutuottojen lisäykseksi arvioidaan noin 0,12 miljoonaa euroa. Kävijämäärien kehitystä seurataan vuosittain osana talousarviota. Kulttuuripalveluilla on merkittävä tehtävä kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämisessä. Kustannuskehityskaavioissa ei kulttuurin osalta tapahdu juurikaan muutoksia normaalin arvioidun 2,5 %:n kustannuskehityksen lisäksi.

Hankerahoituksella on merkittävä osansa kulttuuriyksikön toiminnoissa. Kulttuuriyksikön hankkeet ovat kestoltaan vuodesta kolmeen vuoteen. Hankerahoitusta on kulttuurin yksiköiden käyttötaloudessa vuositasona 2-2,5 miljoonaa euroa ja uutta rahoitusta on myönnetty kulttuurin toimijoille vuosittain 400 000 - 700 000 euroa. Kulttuurin hankerahoituksen määrän on arvioitu lähivuosina laskevan valtion säästötoimenpiteiden vuoksi.